

NICOLAS
BARREAU

Paríž je vždy
dobrý nápad

Nicolas Barreau

Paríž
je vždy dobrý nápad

ZELENÝ[®]
KOCÚR

Z nemeckého originálu Nicolas Barreau Paris ist immer eine gute Idee

(Thiele & Brandstätter Verlag GmbH, 2014)

Preložila: Lubica Henssen

Redakcia: Lujza Bakošová

Zodpovedná redaktorka: Gertrud Mária Korpič

Translation © 2016 by Lubica Henssen

Foto na obálke (layout) © Christina Krutz Design

Copyright © by Thiele & Brandstätter Verlag GmbH, 2014
Slovak edition © 2016 by Vydavateľstvo Zelený kocúr s. r. o.

www.zelenykocur.sk

Grafická úprava: Design Amorandi

ISBN 978-80-89761-27-2

EAN 9788089761272

*Všetky cesty majú svoj skrytý zmysel, o ktorom
cestovateľ nič netuší.*
Martin Buber

Rosalie odjakživa milovala modrú farbu. Odkedy si len spomína, teda už aspoň dvadsaťosem rokov.

Tak ako každý deň, keď o jedenástej otvárala svoj malý obchod s pohľadnicami, i dnes sa najprv pozrela hore a dúfala, že na zatiahnutej rannej parížskej oblohe zbadá niekde i kúsok modrej. Objavila ho a usmiala sa.

Medzi Rosaline prvé a najkrajšie spomienky z detstva patrila neuveriteľne modrá augustová obloha nad tyrkysovým morom, ponoreným do slnečnej žiary a siahajúcim až na koniec sveta. Mala vtedy štyri roky a jej rodičia Paríž s horúcimi kamennými domami a ulicami opustili a vybrali sa s dcérou na Azúrové pobrežie. V tom istom roku, keď sa po tom nekončne dlhom, slnkom zaplavenom lete v Les Isambres vrátili domov, darovala jej teta Paulette akvarelové farby. Aj na to sa Rosalie dodnes celkom presne pamätá.

„Akvarelové farby? Nepreháňaš to trochu, Paulette?“ spýtala sa Cathérine a jej fajnový vysoký hlas nabral zreteľne vyčítavý tón. „Také drahé farby pre malé dieťa? To ešte nie je pre ňu. Radšej ich ešte odložíme na istý čas do skrine, však Rosalie?“

No Rosalie nemala ani najmenšiu chuť vzdať sa vzácneho darčeka od tety. Nenormálne sa rozčúlila a zvierala v náručí škatuľu s farbami, akoby jej išlo o život. Matka si nakoniec iba

otrávene povzdychla a nechala svoju malú tvrdohlavú dcéru s dlhými hnedými vrkočmi na pokoji.

V to popoludnie sa Rosalie so štetcom v ruke úplne pohrúžila do maľovania, až kým nepomaľovala aj posledný výkres a takmer celkom nevyprázdnila všetky tri nádoby s modrou farbou, ktoré súbor farieb obsahoval.

Nevedno, či za to mohol okamih, keď po prvý raz v živote uvidela more a to sa vpilo do jej sietnice ako metafora šťastia, alebo či to bola silná vôľa dievčatka, ktoré chcelo robiť veci ináč ako ostatní, no modrá nadchýnala Rosalie zo všetkých farieb najväčšmi. S údivom objavovala jej rôzne odtiene a jej detská zvedavosť bola na nevydržanie. „A ako sa volá táto, ocko?“ spytovala sa neustále svojho otca, ktorý bol veľmi dobrý a trpezlivý človek, pričom ho ťahala za rukáv saka (samozrejme, modrej farby) a ukazovala prstom na všetko modré, čo zbadala. Postávala celé hodiny pred zrkadlom a skúmala farbu svojich očí, ktoré sa na prvý pohľad zdali hnedé, no keď sa človek dlhšie a pozornejšie zahľadel, videl, že sú tmavomodré. Aspoň tak jej to povedal jej otec Émile a Rosalie uľahčene prikývla.

Ešte skôr, ako sa naučila čítať a písať, poznala po mene všetky možné odtiene modrej. Od najsvetlejšej a najnežnejšej hodvábanej modrej cez nebovomodrú, sivomodrú, ľadovú modrú, holubičiu modrú či priesvitnú akvamarínovú modrú až po sýtu, výraznú, žiarivú azúrovú modrú, ktorá človeku priam vyrážala dych. Potom tu ešte bola nepremožiteľná ultramarínová modrá, roztopašná nevädzovomodrá alebo chladná kobaltová modrá, zelenkavá petrolejová modrá, ktorá v sebe ukrývala farby mora, alebo tajomná indigová, ktorá takmer prechádzala do fialovej, a napokon i hlboká zařirová modrá, polnočná modrá a čiernomodrá – farba noci, v ktorej sa modrá takmer celkom rozplynula. Podľa Rosalie neexistovala žiadna iná farba, ktorá by bola tak bohato pestrá, ta-

ká nádherná a rôznorodá, ako bola modrá. No napriek tomu by jej ani vo sne nezišlo na um, že sa jej raz prihodí situácia, v ktorej bude hrať dôležitú úlohu modrá v podobe modrého tigra. A ani len netušila, že tento príbeh – a hlavne tajomstvo, ktoré v sebe ukrýval – od základu zmení jej život.

Náhoda? Osud? Hovorí sa, že detstvo je chodník, po ktorom kráčame celý život.

O niečo neskôr si Rosalie častejšie kládla otázku, či by nebolo všetko inak, keby nemala tak veľmi rada modrú farbu. Prelakla sa pri myšlienke na to, ako ľahko mohla premeškať najšťastnejší okamih vo svojom živote. Život bol často komplikovaný a neprehľadný, no napočudovanie, napokon sa aj tak všetko spojilo do zmysluplného celku.

Keď v osemnástich – niekoľko mesiacov predtým zomrel jej otec na prechodený zápal pľúc – Rosalie prehlásila, že chce študovať výtvarné umenie a stať sa maliarkou, matke takmer vypadol z rúk slaný koláč, ktorý sa práve chystala servírovať v jedáľenskom salóne.

„Preboha, dieťa, študuj radšej niečo rozumné!“ zvolala a v duchu prekliala svoju sestru Paulette, ktorá jej dievčatku očividne pomotala hlavu. No nahlas by nikdy nič neprístožné nevyslovila. Cathérine Laurentová, rodená de Vallois (na čom si aj vždy zakladala), bola totiž skrz-naskrz dámou. Majetok bývalej šľachtickej rodiny sa však za posledné storočia poriadne scvrkol a situáciu nezachránila ani Cathérinina svadba s Ěmilom Laurentom, múdрым a milým, nie však veľmi ctížiadostivým fyzikom, ktorý namiesto získania úspešnej pozície vo veľkom koncerne skončil v jednom vedeckom inštitúte. Nakoniec si už nemohli dovoliť ani poriadny personál a museli sa uspokojiť s filipínskou upratovačkou, ktorá ani len nevedela poriadne po francúzsky a do ich parížskeho meštianskeho bytu s vysokými stropmi, štukovou omietkou a parketovou podlahou vzoru rybej kosti chodila upratovať

a utierať prach iba dvakrát do týždňa. Cathérine napriek tomu ani na chvíľu nepochybovala o tom, že sa musí držať svojich princípov. Keď už sa človek vzdá svojich princípov, všetko ide dolu vodou.

„Žiadna de Vallois by niečo také nikdy neurobila,“ bola jej obľúbená veta a, samozrejme, aj v tento deň ju pripomenula svojej jedinej dcére, ktorá sa, žiaľ, vybrala opačným smerom, než si želala jej matka.

Cathérine si povzdychla, položila porcelánovú formu s voňavým slaným koláčom na stôl prestretý pre dvoch a znovu si pomyslela, že nepozná nikoho, komu by meno Rosalie pristalo menej ako jej dcére.

Spomína si, ako si počas tehotenstva predstavovala nežné dievčatko s plavými vlasmi, aké mala i ona, zdvorilé, jemné a také... rozkošné. No Rosalie taká nebola ani trochu. Isto, bola múdra, ale aj svojhlavá. Mala svoj vlastný názor a niekedy premlčala celé hodiny, čo sa jej matke zdalo čudné. Keď sa Rosalie smiala, smiala sa nahlas. Nepôsobilo to práve najelegantnejšie, aj keď ostatní matku ubezpečovali, že Rosalie má v sebe niečo svieže.

„Nechaj ju, má srdce na pravom mieste,“ zvykol hovoriť Émile vždy, keď znovu povolil svojej dcére nejakú hlúposť. Ako napríklad vtedy, keď ešte ako dieťa uprostred noci vyvliekla na vlhký balkón svoj nový matrac i prikrývku s drahým posteľným oblečením, len aby mohla spať pod holým nebom. Lebo chcela vidieť, ako sa točí Zem! Alebo keď upiekla svojmu otcovi k narodeninám ten hrozný koláč, zafarbený potravinovou farbou na modro, ktorý vyzeral, že sa z neho človek už po prvom zahryznutí otrávi. A to všetko pre jej modrý tik! Podľa Cathérine to vtedy fakt prehnala, ale podľa Emila bol ten koláč, samozrejme, úžasný a taký dobrý ešte v živote nejedol. „Musíte všetci ochutnať!“ zvolal a nakladal hosťom na taniere modré ne-

foremné cesto. Ach, ten dobráčisko Emil! Nedokázal svojej dcére nič odriecť.

A teraz prišla s ďalším nápadom!

Cathérine krčila čelo a obzerala si štíhle vysoké dievča s bleudou tvárou a tmavým obočím, ktoré sa teraz pohrávalo so svojím dlhým, nedbalo zapleteným vrkočom.

„To si vyhod' z hlavy, Rosalie. Maliarstvo je umenie, s ktorým si nezarobíš ani na slanú vodu. Niečo také podporovať nebudem. Z čoho chceš žiť? Myslíš, že ľudia čakajú iba na tvoje obrazy?“

Rosalie len ďalej krútila vrkočom a nepovedala nič.

Keby bola Rosalie rozkošné dievča, Cathérine Laurentová, rodená de Vallois, by si určite nemusela robiť starosti, kto bude živiť jej dcéru. Veď v Paríži bolo ešte stále dosť mužov, ktorí dobre zarábali, a bolo im jedno, či ich manželka popritom maľovala alebo pestovala rôzne iné tiky. Ale Cathérine mala nedobré tušenie, že jej dcéra rozmýšľala v iných kategóriách. Ktovie, s kým sa nakoniec dá dokopy!

„Priala by som si, aby si robila niečo rozumné,“ pripomenula svojej dcére s naliehavosťou v hlase. „Iste by si to želal aj ocko.“ Položila jej na tanier kúsok quiche. „Rosalie, počúvaš ma vôbec?“

Rosalie zdvihla zrak a z jej tmavých očí sa nedalo nič vyčítať.

„Áno, mama. Mám robiť niečo rozumné.“

A to aj urobila. Viac-menej. Rosalie totiž považovala za najrozumnejšie otvoriť si po niekoľkých semestroch štúdia grafiky a dizajnu vlastný obchod s pohľadnicami. Bol to maličký obchodík v Rue du Dragon, v peknej malej uličke so stredovekými mestskými domami priamo v srdci parížskej štvrte Saint-Germain, len kúsok od kostolov Saint-Germain-de-Prés a Saint-Sulpice. Nachádzalo sa v nej i niekoľko

módnych butikov, reštaurácií, kaviarní, jeden hotel, jedna francúzska pekárnička a Rosalin oblúbený obchod s obuvou. Dokonca tu kedysi býval aj Victor Hugo, ako oznamovala tabuľka na dome s popisným číslom 30. Keď mal človek naponáhlo, stihol prejsť niekoľkými rýchlymi krokmi celú ulicu a ocitol sa priamo na rušnom Boulevard Saint-Germain. Ak išiel opačným smerom, na trochu pokojnejšej Rue de Grenelle, ktorá viedla k elegantným domom a mestským palácom vo vládnej štvrti a vyúsťovala až do Champs de Mars priamo pred Eiffelovou vežou. Ale dalo sa ňou aj len tak prechádzať, pomaly a bezcieľne, a zastaviť sa zakaždým, keď človek objavil vo výklade niečo pekné, čo bolo treba bezpodmienečne ochutnať, vziať do ruky alebo vyskúšať. V takomto prípade, samozrejme, chvíľku trvalo, kým ste došli až na samý koniec ulice. Aj Rosalie takto objavila vo výklade prázdneho obchodu so starožitnosťami, ktorého sa majiteľka pre vysoký vek musela vzdať, tabuľku s nápisom „Na prenájom“.

Kto ide pomaly, vidí spravidla viac, ako ten, kto sa ponáhľa.

Rosalie sa do obchodu okamžite zalúbila. Okno výkladu a dvere napravo lemoval belasý drevený rám, nad vchodom visel staromódny strieborný zvonec ešte od bývalej majiteľky. Na starej čierno-bielej podlahe sa v malých kruhoch lámalo svetlo. V ten májový deň nebolo na parížskej oblohe ani jedného jediného obláčika a Rosalie mala pocit, že maličký obchodík čakal iba na ňu.

Nájomné síce nebolo vôbec maličké, ale na túto lokalitu bolo ešte stále výhodné, ako ju uistil monsieur Picard, telnatý starší pán s rednúcimi vlasmi a malými šibalskými hnedými očami. Okrem toho sa nad obchodom nachádzala ešte jedna miestnosť, do ktorej sa vychádzalo po úzkych točitých drevených schodoch a ku ktorej patrila aj maličká kúpeľňa a miniatúrna kuchynka.

„Máte to hneď aj s bytom, ha ha ha,“ vtipkoval monsieur Picard a jeho malé brucho sa veselo natriasalo. „A na aký druh obchodu ste mysleli, mademoiselle? Dúfam, že to nebude niečo hlučné a zapáchajúce, viete, ja v tomto dome bývam.“

„Papiernictvo,“ povedala Rosalie. „Darčekový baliaci papier, listový papier, perá a pekné pohľadnice pre mimoriadne príležitosti.“

„Aha. Takže tak. Prajem vám veľa šťastia!“ Zdalo sa, že monsieur Picard je trochu rozpačitý. „Pohľadnice s Eiffelovou kupujú turisti stále veľmi radi, však?“

„*Obchod s pohľadnicami?!*“ zvolala jej matka neveriacky do telefónu. „*Mon Dieu!* Úbožiatko moje, kto dnes ešte píše pohľadnice?“

„Napríklad ja,“ odvetila jej Rosalie a zložila.

O štyri týždne už stála na rebríku pred svojím obchodom a prípevňovala nad dvere tabuľu s maľovaným nadpisom.

Veľkými krasopisnými písmenami na ňom stálo LUNA LUNA a pod tým *Rosalin obchod s pohľadnicami na želanie.*

2

Rosalie by nemala nič proti tomu, keby pohľadnice písalo viac ľudí. Ten nepatrný, ale niekedy aj obrovský pocit šťastia, ktorý ešte aj v dnešných časoch dokázal v príjemcovi aj odosielaťovi vyvolať rukou napísaný list, sa nedal porovnať s e-mailom alebo SMS-kou, ktoré svojou bezvýznamnosťou veľmi rýchlo upadli do zabudnutia. Ten krátky pocit prekvapenia, keď človek zrazu objavil medzi poštou osobný list, radostné očakávanie, s ktorým obracal pohľadnicu, opatrne otváral alebo nedočkavo roztrhol obálku. Možnosť držať v rukách kúsok z človeka, ktorý na mňa myslel, skúmať jeho písmo, vytušiť jeho náladu, či dokonca zachytiť vôňu parfumu alebo tabaku. Bolo to také neskutočne živé! A aj keď dnes ľudia písali listy čoraz zriedkavejšie, lebo na to údajne nemali čas, Rosalie nevedela o nikom, kto by osobné listy či rukou písané pohľadnice nedostával rád. Súčasnosť, jej sociálne siete a digitálne možnosti podľa nej v sebe ukrývali len málo šarmu. Áno, všetko to bolo praktické a efektívne a navyše rýchle, ale šarmantné to teda nebolo.

V minulosti bolo vyberanie pošty napínavejšie, pomyslela si Rosalie, keď teraz stála na chodbe pred poštovou schránkou. Jediné, čo v nej dnes bežne nájdete, sú účty, oznámenia daňového úradu a reklama.

Alebo zvýšenie nájomného.

Znechutene sa pozerala na list od svojho prenajímateľa. Už tretie zvýšenie nájmu v priebehu piatich rokov. Vytušila to. V poslednom čase bol monsieur Picard zakaždým, keď sa stretli na chodbe, nápadne priateľský. A zakaždým si nakoniec ťažko povzdychol a povedal, že život v Paríži je čoraz drahší a drahší.

„Viete, koľko už dnes stojí bageta, mademoiselle Laurentová? Alebo croissant? Viete, koľko žiadajú v pekárni za jeden croissant? Je to neuveriteľné! Povedzte mi, čo také už je v tom croissante? Voda, múka a viac nič. Či áno?“ S vyčítavým gestom pokrčil ramená a pozrel sa na Rosalie pohľadom, v ktorom sa zračilo rovnako rozhorčenie, ako aj zúfalstvo, a šuchotajúc nohami sa pomaly pobral preč bez toho, aby vyčkal na odpoveď.

Rosalie prevrátila oči a zišla dole do obchodu. Samozrejme, že vedela, koľko stojí croissant, veď každé ráno jeden zjedla. Čím zakaždým nazlostila Reného.

René Joubert bol vysoký, tmavovlasý a nadmieru športovo založený človek so zmyslom pre zdravú výživu. Bol tri roky Rosalínym priateľom a osobným trénerom fitnessu. Niekedy bol v prvom rade jej trénerom a až potom priateľom, povzdychla si v duchu Rosalie. René bral svoje povolanie veľmi vážne. Ako tréner sa staral predovšetkým o majetné dámy z lepšej parížskej spoločnosti, ktoré si rady udržiavali postavu a kondíciu s pomocou atraktívneho učiteľa telesnej výchovy s vysokoškolským diplomom, nežnými hnedými očami a vytrénovanou postavou. Reného kalendár bol plný termínov, no očividne mu nestačila iba parížska smotánka. Nikdy totiž nevynechal príležitosť, aby sa nepokúsil naviesť na zdravý život plný pohybu (*V zdravom tele zdravý duch! Mens sana in corpore sano!*) aj Rosalie, a nepoukázal na nebezpečenstvá, ktoré na človeka striehli, ak sa nesprávne stravoval. Úplne prvé na zozname smrti sa nachádzali – Rosaline obľúbené croissanty.

(Biela múka je pre tvoje črevá jed! Ešte nikdy si nepočula o pšeničnom bruchu? Vieš vôbec, koľko tuku v sebe skrýva jeden croissant?)

Rosalie, ktorá mala príliš jasnú predstavu o šťastnom živote (a posilňovňa, müsli či sójové nápoje k nemu isto nepatrili), to nijako nedojímalo. Všetky misionárske snahy jej priateľa sa skončili zatiaľ neúspešne. Rosalie nevidela dôvod, prečo by mala jesť zrno. „Zrno je krmivo pre hydinu a ja predsa nie som sliepka,“ povedala, nahrubo si natrela croissant maslom a džemom a s chuťou sa doň zahryzla.

René sa na ňu iba sklúčene díval.

„Okrem toho, ku káve s mliekom nič nechutí lepšie ako croissant alebo čerstvá bageta,“ dodala a oprášila omrvinky z obrusa. „To predsa musíš uznať.“

„Tak ju potom jednoducho nepi. Smoothie z kivi a špenátových listov je ráno aj tak zdravšie,“ povedal René a Rosalie takmer zabehlo od smiechu. To je fakt najabsurdnejšia vec, akú v živote počula. Ráno bez kávy bolo ako... Rosalie hľadala vhodné prirovnanie, no vzdala to. Jednoducho, nepredstaviiteľné, pomyslela si.

Celkom na začiatku ich vzťahu sa raz nechala prehovoriť, aby si s ním ráno zabehala po Luxemburskej záhrade. „Uvidíš, bude to super,“ povedal. „Ráno o šiestej je Paríž úplne iné mesto!“

A v tom mal naozaj pravdu. Ibaže starý, príjemne známy Paríž, v ktorom zostala dlho hore, kreslila, písala, čítala, diskutovala a pila červené víno a v ktorom ráno začala deň najradšej v posteli a s veľkou šálkou kávy s mliekom, sa Rosalie páčil oveľa väčšmi. A keď spolu bežali pod gaštanmi – René dlhými gazelími skokmi a so snahou zapojiť ju do nenútej konverzácie (*Musíš bežať vždy iba tak rýchlo, aby si sa popritom mohla aj rozprávať.*), ona už po prvých sto metroch dychčala a zastala, lebo ju pichalo v boku.

„Začiatky bývajú ťažké,“ povedal jej kouč. „Len to teraz ne-
treba vzdať!“

Ako všetci zaľúbení, ktorí sa najprv zo všetkých síl snažia
splynúť so svojím partnerom až do úplnej symbiózy, a preto
preberajú jeho záľuby, Rosalie to na Reného nátlak ešte raz
skúsila, ibaže sama a nie o šiestej ráno. Ale vzdala to, keď po-
pri nej rýchlymi krokmi prešiel storočný pán, až odstrašujúco
naklonený dopredu. Vtedy sa navždy rozlúčila s myšlienkou,
že sa z nej ešte niekedy môže stať športovo založený človek.

„Myslím si, že mi stačia aj prechádzky s Williamom Morris-
som,“ vysvetľovala so smiechom.

„William Morris? A to je kto? Mal by som začať žiarliť?“
ustarostene sa spýtal René. (V tom čase René ešte nebol u nej
v obchode a o umelcovi Williamovi Morrisovi ešte nič nepo-
čul, čo mu však Rosalie odpustila, keďže ani ona nepoznala
po mene všetky kosti a svaly svojho tela.) Pobožkala ho a vy-
svetlila mu, že William Morris je jej malý pes, ktorého ako
majiteľka papiernictva pomenovala po legendárnom vikto-
riánskom maliarovi a architektovi, okrem iného aj preto, lebo
bol autorom nádherných vzorov pre látky a tapety.

William Morris bol veľmi znášanlivý pes rasy *Lhasa Apso*
a starý takmer ako obchod s pohľadnicami. Cez deň si pokoj-
ne ležal vo svojom košíku vedľa vstupných dverí, v noci spal
na deke za kuchynskými dverami a niekedy, keď sa mu niečo
prisnilo, mu v spánku myklo labkami, ktoré udierali o dreve-
ný rám. Ako jej vysvetlil pán z útulku pre psov, táto rasa ní-
zkeho vzrastu bola preto taká mierumilovná, lebo kedysi tieto
psy sprevádzali mlkvých tibetských mníchov na ich putovaní.

Spojitosť s Tibetom sa zase páčila Renému a keď ho Rosalie
po štyroch týždňoch po prvý raz pozvala do svojho bytu, aj
William Morris privítal mladého muža so širokými plecami
a dlhými chodidlami priateľsky a veselo krútil chvostom. Ťaž-
ko bolo nazvať bytom izbičku hore nad obchodom, do ktorej

sa ledva vmestila posteľ, kreslo, jedna skriňa a veľký stôl na kreslenie, ktorý stál pod oknom. Pôsobila však vyslovenie útulným dojmom a to najlepšie objavila Rosalie až po nastá-hovaní: cez maličké okno na zadnej strane domu ste sa mohli dostať na rovnú plochu na streche, ktorá jej v lete slúžila ako terasa. Kvety v starých kamenných kvetináčoch a hrdzavé mriežky, po ktorých sa v lete ťahal žiarivý modrý plamienok, chránili toto príjemné miestečko pred zvedavými pohľadmi.

Keď René po prvýkrát navštívil Rosalie, prestrela im stôl tu, priamo pod holým nebom. Nebola ktovieaká kuchárka, so štetcom a ceruzkami vedela narábať oveľa šikovnejšie ako s varechou, no rozheganý stôl prikryla bielym obrusom a postavila naň rôzne sklenené svietniky. Podávalo sa červené víno, husacia pečeňová paštéta, šunka, hrozno, malý čokoládový zákusok, artičoky nakladané v oleji, slané maslo, camembert, kozí syr a – bageta.

„Pane Bože!“ povzdychol si zúfaly René. „Samé nezdravé veci! Samé jedy! Ty neskončíš dobre! Príde deň a tvoj tráviaci systém skolabuje. A budeš tučná ako moja teta Hortense.“

Rosalie sa napila vína, utrela si rukou ústa a ukázala prstom k nemu. „Omyl, môj drahý,“ povedala. „Samé dobroty.“ Potom vstala a rýchlo zo seba zhodila šaty. „Som podľa teba tučná?“ spýtala sa a taká, takmer polonahá, tancovala ladnými pohybmi po streche a vlasy jej pritom viali.

René okamžite položil svoj pohár na stôl a zvolal: „No počkaj!“ a so smiechom sa rozbehol za ňou a chytil ju. „Nie, nie si tučná. Si taká akurát,“ zamrmlal a žiadostivo ju hladkal po chrbte. A potom zostali hore na streche a ležali spolu na vlnenej deke, až kým ich neprekvapilo vlhké ráno.

Teraz, keď Rosalie stála v polotmavej chodbe, kde bolo vždy cítiť pomarančový čistiaci prostriedok, a zatvárala poštovú schránku, pomyslela si na tú noc na streche a prišlo jej clivo.

Počas troch rokov ich vzťahu vyplávalo na povrch medzi Reném a ňou čoraz viac rozdielov. Kedysi sa snažili hľadať to, čo ich spájalo, aj to našli, no a zrazu mala teraz pred očami celkom zreteľne všetko, čo ich oddeľovalo.

Rosalie zbožňovala raňajky v posteli, René neznášal „omrvinky na obliečke“. Ona bola nočná sova, on ranné vtáča. Ona milovala prechádzky so svojim psíkom, on si minulý rok kúpil športový bicykel, aby sa na ňom mohol ako blesk preháňať parížskymi ulicami a parkami. Na dovolenkách chcel René cestovať čo najďalej, zatiaľ čo Rosalie si nevedela predstaviť nič krajšie, ako vysedať niekde na malom starom námestí, aké sa často vyskytovali v mestečkách na juhu Európy, a zabudnúť, ako plynie čas.

Najviac ju však trápilo, že René jej nikdy nepísal listy alebo pohľadnice, ani k narodeninám. „Veď som tu, pri tebe,“ povedal, keď raz opäť márne hľadala na stole s raňajkami pohľadnicu. Alebo: „Veď si môžeme zavolať,“ hovorieval počas svojich seminárov.

Na začiatku mu ešte Rosalie písala lístočky a maľovala pohľadnice, napríklad, na narodeniny alebo keď si raz zlomil nohu a musel ísť na týždeň do nemocnice. Alebo jednoducho aj vtedy, keď odišla z domu len tak, aby niečo vybavila v meste, alebo keď zostala dlhšie hore a on už spal. „Ahoj, ranné vtáča! Nechaj tvoju nočnú sovu, aby si trochu pospala. Včera som dlho do noci pracovala,“ napísala mu na lístok, na ktorý ešte nakreslila sovu, ako sedí na štetci.

Nechávala mu všade drobné správy – za zrkadlom, na vaníkúši, na stole, v jeho teniskách alebo v bočnom vrecku jeho cestovnej tašky, no niekedy neskôr, už si ani nepamätá, kedy, s tým prestala.

Našťastie, každý z nich mal svoj vlastný byt a obaja vlastnili istú dávku tolerancie. René bol pozitívny človek, ktorý mal rád život a nemal nejaké neduhy, ktoré by stáli za zmienku.

Pripadal jej taký mierumilovný ako jej Lhasa Apso. Ak občas museli o niečom diskutovať (boli to len maličkosti), nakoniec aj tak skončili v posteli, kde sa ich spory a nezrovnalosti rozplynuli v upokojujúcej tmavej noci.

Nestávalo sa často, že nocovala u Reného, lebo býval vo štvrti pri Bastile a ona sa nerada zdržiavala ďaleko od svojho obchodu. No ak už tam prespala, zjedla na raňajky niekoľko lyžíc tej mazľavej kaše so sušeným ovocím a orieškami, ktorú jej ešte vždy s presvedčením pripravoval. A neprestal ani dookola opakovať, že jej to raz určite zachutí.

Ona sa iba pousmiala a povedala: „Raz určite.“ A hneď ako odišiel, spláchla zvyšok kaše v záchode a po ceste do obchodu si ako prvé kúpila v pekárni čerstvý croissant.

Ešte na ulici si z neho kúsok odhryzla, celá šťastná, že niečo také božské existuje. Renému o tom, samozrejme, nič nepovedala, a keďže jej priateľ neoplýval práve najbujnejšou fantáziou, isto by bol veľmi prekvapený, keby ju raz pristihol pri jej afére s croissantom.

Myšlienka na croissant priviedla Rosalie späť k monsieur Picardovi a nepríjemnému zvýšeniu nájomného. Zachmúrená hľadela uprene na sumu v liste, ktorá sa jej zdala dosť hrozivá. Hoci si medzičasom *Luna Luna* našla svojich stálych zákazníkov, Rosalie príliš vyskakovať nemohla. A nestačilo ani, že sa pred krásne vyzdobeným výkladom malého papiernictva čoraz častejšie zastavili turisti i noví zákazníci, ktorí vchádzali dnu a s hlasnými prejavmi nadšenia brali do rúk darčekové kartičky, krásne poznámkové zošity alebo ťažidlá na listy a už nevyšli von bez toho, aby si niečo nekúpili. V dnešných časoch sa predajom pohľadníc a pekných písacích potrieb veľa zarobiť nedalo, dokonca ani v parížskej štvrti Saint-Germain, kde kedysi žilo toľko slávnych literátov.

Napriek tomu Rosalie svoje rozhodnutie nikdy neoľutovala. A matka, ktorá jej ako štartovací kapitál nakoniec poskytla malú časť dedičstva, si nakoniec iba rezignovane povzdychla a povedala, že Rosalie by si aj tak presadila svoje a že je lepšie viesť nejaký obchod, ako byť maliarkou, ktorá letí voľným pádom priamo dole. Ale iba o trochu lepšie.

Cathérine Laurentová sa už nikdy nedokáže zmieriť s tým, že sa jej dcéra nepripravila na nejaké poriadne povolanie. Alebo že sa aspoň nevydala za perspektívneho mladého (alebo pokojne aj staršieho) muža. (Ten tréner fitnessu, dobráčisko s obrovskými nohami, taký nudný, až jej z toho bolo do plaču, nemohol byť predsa tým pravým!) Cathérine do obchodu svojej dcéry takmer nikdy nechodila a svojim priateľom a známym z bohatého siedmeho obvodu vysvetľovala, že Rosalie vlastní obchod s kancelárskymi potrebami. To znelo trochu serióznejšie.

Pomenovanie „kancelárske potreby“ však nie celkom vystihovalo tovar, ktorý Rosalie predávala. Vlastne ho nevystihovalo vôbec. V pôvabnom papiernictve *Luna Luna* by ste totiž márne hľadali zakladače, rýchloviazače, dierkovače, koše na odkladanie dokumentov, euroobaly, lepidlá, odkladacie mapy na dokumenty či spinky. Rosalie sa však neunúvala, aby túto chybnú informáciu opravila. Usmievala sa a mlčala. A každé ráno s radosťou zišla po schodoch dole do svojho obchodu, vytiahla hore železnú mrežu a vpustila dovnútra slnko.

Steny sa rozžiarili modrou farbou hortenzií, uprostred miestnosti stál starý tmavý drevený stôl, na ktorom boli rozložené všetky poklady: kvetinovými motívmi potiahnuté škatule s rôznymi pohľadnicami a obálkami alebo glazúrované poháre z keramiky v jemných pastelových farbách, ktoré vyrábala jedna umelkyňa odtiaľto zo štvrte, a v ktorých boli pokladané ceruzky obalené vzorovaným papierom. Vedľa toho ležali odkladacie mapy potlačené starými vzormi ruží. Popri